

Oponentský posudek disertační práce

Mgr. Emmanuela Mory Iglesiase

"Die Ursachen des Dritten römisch-makedonischen Krieges"

Téma disertační práce je zvoleno velmi dobře. Když začal Polybios za nedobrovolného pobytu v Římě psát své Dějiny, uvedl hned na počátku tohoto díla, že má v úmyslu vylíčit, "jak se Římanům podařilo ovládnout v průběhu necelých padesáti tří let téměř celý obydlený svět". To znamená, že se v původní koncepci zabýval obdobím 220-168 př.Kr. Do něho spadá rozhodné střetnutí mezi Římem a Kartágem v druhé punské válce a všechny tři války makedonské. Vítězstvím nad Perseem byla římská hegemonie upevněna.

Mgr. E. M. Iglesias zvolil pro analýzu příčin třetí makedonské války neobvyklý postup. Jeho metodickým vzorem se stal spis T. G. Allisona a Ph. Zelikowa z roku 1999, v němž tyto autoři podrobili rozboru tzv. kubánskou krizi, k níž došlo v roce 1962 mezi oběma světovými mocnostmi. Přitom ovšem tento model modifikoval a přizpůsobil jej poměrům, jaké panovaly v antickém světě ve 2. století př.Kr. Hlavní pozornost věnuje otázce útočné a obranné války.

Systematicky pojednává o písemných zprávách týkajících se vzniku třetí makedonské války, zejména o svědectví jejího současníka Polybia a o údajích Tita Livie, jenž z jeho výkladu vydatně čerpal. Důkladně se zabývá rozsáhlou odbornou literaturou, především názory autorů nedávné doby, E. Badiana, W. V. Harrise, F. W. Walbanka a dalších badatelů. Podrobně analyzuje nápis z Delí z roku 171 př.Kr., v němž Římané obviňují Persea z nepřátelské činnosti. Text tohoto nápisu

není však uveden jen v druhém svazku základní edice W. Dittenbergera, *Sylloge inscriptionum Graecarum*, Lipsiae 1917, 643, nýbrž také v edici R. K. Sherka, *Roman Documents from the Greek East*, Baltimore 1969, 40 B.

Významná úloha připadla ve střetnutí mezi Římem a makedonským královstvím římským institucím, především senátu a comitiím. Zvláště oceňuji podrobnou analýzu zájmů jednotlivých patricijských a plebejských rodin. Tento aspekt rozboru příčin vzniku třetí makedonské války pokládám za hlavní přínos předložené disertační práce. Výklad je doplněn podrobným výčtem římských úředníků, kteří v tomto období působili.

Římány vedla do války snaha o upevnění své hegemonie na Balkánském poloostrově, kterou získali vítězstvím nad Perseovým otcem Filipem V., i touha po bohaté kořisti a po ovládnutí makedonských stříbrných dolů. K tomu je možno připomenout, že v Liviově popisu třídenního triumfu Tita Quinctia Flaminina ve druhé makedonské válce se objevuje velké množství uměleckých předmětů, zlata a stříbra. A podobně tomu bylo i po vítězství v třetí makedonské válce. Lucius Aemilius Paullus dal do Říma odvést loď plnou drahocenných uměleckých památek.

E. M. Iglesias uvádí, že při vzniku třetí makedonské války působila celá řada faktorů a připomíná také, že Perseus si byl vědom mocenské převahy Římanů a chtěl se válce vyhnout. Římané nezapomněli Filipovi V., že po bitvě u Cann uzavřel spojenectví s Hannibalem a senát po vítězství v druhé punské válce prosadil - přes odpor comitií a nechuť římského lidu vyčerpaného dlouhou válkou proti Kartagiňanům - vyhlášení druhé makedonské války. Podobně tomu bylo i při vzniku třetí

makedonské války, kdy proti Perseovi vystupoval v Římě pergamský král Eumenés II. E. M. Iglesias také právem odmítá pomluvy šířené achajským předákem Kallikratem, jenž již dříve aktivně podporoval římskou hegemonii na Balkánském poloostrově.

Ponechávám stranou gramatické chyby německého textu a četné "překlepy". Větší pozornost měla být věnována seznamu literatury.

Předložená disertační práce je cenným příspěvkem k poznání příčin závěrečné fáze konfliktu mezi Římem a makedonským královstvím. Doporučuji proto, aby Mgr. E. M. Iglesiasovi byla na základě obhajoby udělena vědecká hodnost PhD.

V Praze, dne 24. dubna 2008

Prof. PhDr. Pavel Oliva, DrSc.